

СЕКЦІЯ 5. ПРОБЛЕМИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Андрощук І.В., канд. с.-г. наук, доцент кафедри цивільної безпеки

Луцький національний технічний університет (м. Луцьк, Україна)

Андрощук О.В., спеціаліст вищої категорії, методист, завідувач

акушерсько-фармацевтичного відділення

КЗВО «Волинський медичний інститут» (м. Луцьк, Україна)

ЗАСОБИ ФОРМУВАННЯ КРИТЕРІЇВ КУЛЬТУРИ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ В ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Вже понад три роки, як українське суспільство зіштовхнулося з колосальним викликом, ім'я якого – пандемія, спричинена COVID-19 та повномасштабна військова агресія російської держави.

В таких умовах зростає роль підготовки майбутніх спеціалістів із безпеки життєдіяльності, охорони праці та цивільного захисту, адже саме від них залежить збереження життя, здоров'я (фізичного й психологічного) та працездатності української нації, її генофонду й стратегічного суспільного потенціалу.

Як свідчать літературні джерела, формування екологічної культури БЖД у студентів - це складний і тривалий педагогічний процес, детермінований соціально-суспільною необхідністю. Цей процес буде здійснюватися ефективно та цілеспрямовано, якщо буде складовою частиною цілісного освітнього процесу. При цьому компоненти та рівні культури безпеки життєдіяльності будуть відповідати пріоритетним напрямам розвитку безпеки життєдіяльності як науки. Для цього необхідно розробити педагогічну модель формування культури БЖД, яка є теоретичною основою процесу в реальній педагогічній практиці. Основним засобом формування культури безпеки життєдіяльності є використання такої тест-моделі культури БЖД, в якій існує сукупність

педагогічних умов, що сприяють процесу формування культури безпеки життєдіяльності.

Дослідження у певних групах студентів, при з'ясуванні підходів у навчанні безпеці та здоровому способу життя демонструють, що заняття із активним залученням студентів є найбільш ефективними для формування знань, ставлень та навичок. Застосовувані активні методики навчання включають обговорення, "мозковий штурм", демонстрацію та скеровану практику, рольові ігри, роботу у малих групах, освітні ігри та моделювання ситуацій, вивчення ситуацій, розповідь історій, дебати, аудіовізуальну діяльність, створення карти рішення або дерева проблеми, практичне відпрацювання життєвих навичок у межах певного контексту з іншими учасниками, тренінги.

Сучасній науці відомі закони взаємозв'язку між інформацією і управлінням в умовах надзвичайних ситуацій. Тому в програмі навчання безпеки життєдіяльності велику групу складають вміння, які пов'язані з ідентифікацією, аналізом та оцінкою небезпечних ситуацій, оцінкою рівня безпеки, визначення шляхів усунення дії негативних факторів на людину. Ці вміння можуть бути сформовані на семінарських та практичних заняттях на основі вивчення характеристик небезпечних факторів та небезпечних ситуацій, знання їх розвитку та дії на людину. Проте, варто зауважити, що в реальному житті аналіз безпеки може проводитися в двох кардинально різних умовах – в умовах кабінетного дослідження і в умовах безпосередньої загрози настання небезпечної ситуації. Отже, сформувати у студента вміння аналізу та оцінки небезпечної ситуації для першого випадку цілком реально на семінарсько-практичних заняттях, в той час, як сформувати таке вміння для умов безпосередньої загрози за допомогою традиційних методик не вдасться. Це ж твердження потрібно внегайних заходів у разі виникнення екстремальних ситуацій, забезпечити особисту безпеку в екстремальних ситуаціях, надати першу медичну допомогу в екстремальних ситуаціях собі та іншим потерпілим.

Формування таких вмінь потребує ще й застосування психологічного тренінгу, що дасть можливість не лише сформувати певне вміння, але й забезпечити його реалізацію в умовах загрози чи безпосередньо під час небезпечної ситуації.

Таким чином з'ясовано, що застосування психологічних тренінгів в поєднанні з іншими активними методами навчання є найбільш ефективною формою підготовки з питань безпеки життєдіяльності у вищій школі та й в цілому в системі неперервної наскрізної освіти з безпеки життєдіяльності.

Список використаної літератури:

1. Закон України "Про загальну середню освіту" від 13 травня 1999 року № 651-XIV Із змінами, внесеними згідно із Законами в т.ч. N 2442-VI (2442-17) від 06.07.2010. Чинний. Доступно в Інтернеті: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=651-14>
2. Заплатинський В. М. Причини та ідеологія створення інтегрованого курсу "Основи здоров'я". // Освіта і здоров'я дітей підлітків та молоді у закладах освіти: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – С. 156-162.
3. Концепція освіти з напрямку "Безпека життя і діяльності людини" Кузнецов В.О., Мухін В.В., Буров О.Ю., Сидорчук Л.А., Шкребець С.А., Заплатинський В.М. // Інформаційний вісник Вища освіта. — К.: Вид-во науково-методичного центру вищої освіти МОНУ, № 6, 2001. ст. 6-18.